

Tale til sommerafslutning 2012

Velkommen først og fremmest til 9. årgang, der er æresgæster i dag.
Men selvfølgelig også til alle andre elever, til forældre og pårørende og til alle medarbejdere.

10. klasserne er ikke med i dag. De holdt afslutning i går, hvor de fik deres afgangsbeviser.

Vi starter med sammen at synge midsommersangen. Og koret er samlet i dagens anledning, og har lovet at hjælpe os.

MIDSOMMERSANGEN

*Vi elsker vort land,
når den signede jul
tænder stjernen i træet med glans i hvert øje,
når om våren hver fugl
over mark, under strand
lader stemmen til hilsende triller sig bøje,
vi synger din lov over vej, over gade,
vi kranser dit navn, når vor høst er i lade,
men den skønneste krans
bli'r dog din sankte Hans,
den er bunden af sommerens hjerter så varme, så glade,
men den skønneste krans
bli'r dog din sankte Hans,
den er bunden af sommerens hjerter så varme, så glade.*

*Vi elsker vort land,
men ved midsommer mest,
når hver sky over marken velsignelsen sender,
når af blomster er flest,
og når kvæget i spand,
giver rigeligst gave til flittige hænder,
når ikke vi pløjer og harver og tromler,
når koen sin middag i kløveren gumler,
da går ungdom til dans
på dit bud sankte Hans
ret som føllet og lammet der frit over engen sig tumler,
da går ungdom til dans*

*på dit bud sankte Hans
ret som føllet og lammet der frit over engen sig tumler.*

*Vi elsker vort land
og med sværdet i hånd
skal hver udenvælts fjende beredte os kende,
men mod ufredens ånd
over mark, under strand
vil vi bålet på fædrenes gravhøje tænde,
hver by har sin heks, og hvert sogn sine trolde,
dem vil vi fra livet med glædesblus holde,
vi vil fred her til lands,
sankte Hans, sankte Hans,
den kan vindes, hvor hjerterne aldrig bli'r tvivlende kolde,
vi vil fred her til lands,
sankte Hans, sankte Hans,
den kan vindes, hvor hjerterne aldrig bli'r tvivlende kolde.*

KÆRE 9. ÅRGANG

På N. Kochs Skole står fællesskabet i centrum.
Det står der på første linje i vores værdigrundlag.
På nogen kan det virke lidt diffust. Hvad mener vi med fællesskab? Skal fællesskabet ligefrem være i centrum? Giver fællesskab overhovedet mening i en verden, hvor alle taler om individualitet, konkurrence og selvudvikling?

Når man kigger ud over jer, får man svaret. Ja; det giver i den grad mening.
Her sidder 48 skønne unge mennesker og smiler, 48 enkeltindivider der hver i sær lyser op. Men samtidig 48 der helt tydeligt er én fælles flok med stor samhørighed og respekt for hinanden.
I viser om nogen, hvorfor fællesskabet skal være i centrum, hvad fællesskabet er og kan.

Til jeres underholdning på sidste skoledag viste I et billede fra jeres første skoledag, hvor I sad på trappen i lille gård. I var lidt betuttede med nogle meget store skoletasker på ryggen.

Der er sket uendelig meget siden da. Nu sidder I her mere end dobbelt så gamle, mere end dobbelt så store og mindst 100 gange klogere.
Men I sidder meget tættere sammen.

Måske er I også lidt betuttede i dag.
Der samler sig så mange tanker i jeres hoveder på denne dag.
Fortid, nutid og fremtid. Vemod, glæde og usikkerhed.

Jeg ved, at I har glædet jer til den her dag.

Glædet jer gennem 10 år, når I har siddet som tilskuere og fascineret set de store tage turen ned af den røde løber.

Glædet jer hele foråret til jeres prøver var overstået, og I kunne sidde her og se frem til en velfortjent sommerferie.

Men jeg ved også, at I har tænkt med vemodighed på denne dag.

Denne dag der for de fleste af jer er afslutningen på 10 år på N. Kochs Skole.

10 år med mennesker, traditioner og fællesskab som I er kommet til at holde af.

Som jeg skrev i min blog, kom et par stykker af jer hen til mig på idrætsdagen, hvor hele skolen traditionen tro havde været samlet i skoven, og sagde: Åh; det er så trist i den her tid. Der er så meget, vi gør for sidste gang.

Oftentimes bliver man endnu mere opmærksom på, hvor værdifuldt noget er, når man er ved at miste det.

Og I er ved at miste Kochs Skole som jeres daglige værested. I er ved at miste den årlige deltagelse i de mange traditioner, og I er ved at miste det daglige møde med hinanden.

Men I er ikke ved at miste Kochs Skole. Den vil altid være en del af jer.

I er ikke ved at miste fællesskabet, der er skabt i mellem jer, for det er noget helt særligt.

Jeg har fulgt jer, hørt jer og set jer gennem 10 år.

I har gennem hele forløbet haft nogle lærere, der har været bevidste om værdien af fællesskabet. Som har prioriteret det og lært jer at tage ansvar for hinanden. Lærere som selv har forpligtet sig på fællesskabet sammen med jer.

I har været på lille og på store, I har været venskabsklasse, I har været i grupper på tværs, I har været en klasse og senere en årgang, nogle har sunget i kor og andre spillet musik, I har samarbejdet i udeskoleprojektet, I har arrangeret vårmarked, I har været på lejrture osv, osv.

I har tænkt, lært, handlet, spurgt, talt, bekymret jer, grinet, grædt, elsket og hygget jer. Alt sammen i fællesskab.

I havde ikke været de individer, I er i dag, uden det.

Fællesskab er andet og mere end at være i samme rum.

Fællesskab er det, vi skaber sammen, når vi forpligter os på hinanden; forstår at vi er afhængige af hinanden og tager det ansvar alvorligt.

Det er sådan med gode forpligtende fællesskaber, at dem er man ikke bare en del af; de bliver en del af én selv.

I har forpligtet jer på hinanden, og derfor er fællesskabet blevet en del af jer, og I kan tage det med jer videre herfra.

Lige nu taler alle om krise. Økonomisk krise, samfundskrise.....

Der tales om et individualiseret samfund, hvor alle skal kæmpe for sig selv og sin plads i samfundet.

En gang var det næsten forudbestemt, hvad man skulle, når man var færdig med skolen.

I dag ligger verden og mulighederne meget mere åbne. Til gengæld forventes det at *du* griber mulighederne og at *du* sørger for at blive til noget. Og helst til noget stort.

Og det er ofte underforstået, at det er i konkurrence med de andre. Du skal ikke blot blive til noget stort, du skal blive til noget større end de andre.

Men at tro, at man løser en samfundskrise ved opfordre individer til at konkurrere frem for at samarbejde er i hvert fald en misforståelse.

Det er IKKE individet mod fællesskabet. I er beviset på, at individer netop skabes gennem et godt fællesskab.

I virkeligheden er det præcis dét, der kommer frem, når målscoreren bliver interviewet efter en sejr i fodbold.

Hvordan er det så at stå som matchvinder? Og svaret er altid det samme: Jamen det var jo hele holdet, der gjorde en kæmpe indsats. Havde det ikke været for holdet, havde jeg ikke kunnet score.

Og hvis ikke Krohn-Dehli eller andre kan sige det, så kan jeres udtalelser i hvert fald. Jeg har læst alle jeres udtalelser igennem.

Og der er det netop tydeligt, at I har været i stand til at blive stærke personer ikke på trods-, men på grund af fællesskabet.

Derfor er det vigtigt, at fællesskabet er i centrum i skolen. I sær i en tid hvor der tales individualisering.

Per Krøis Kjærsgaard har skrevet en sang, der netop beskriver, hvordan man på en skole kan skabe dén verden, vi ønsker os gennem fællesskabet.

Sangen er skrevet til en efterskole men kunne nøjagtig lige så godt handle om jeres skoletid, og dét I har skabt ved at være ansvarlige overfor hinanden og for fællesskabet.

Han skriver blandt andet:

Lykken du holder I hænderne nu, den er vist egentlig min.

Og at du lever og bærer og er, gør at jeg også kan værne om din.

Kroppene mange men styrken er én.

Sådan er landet, der står på de viseste sten.

Jeg vil gerne have at vi synger den sammen, inden jeg taler videre. Jeg ved ikke hvor mange, der kender den, men de fleste børn har haft lejlighed til at øve sig lidt. Og koret er stadig med os. Og så tror jeg, at I andre kan komme med undervejs.

GI OS LYSET TILBAGE.

1. Kloden har mange forskellige slags.
Alle må leve og dø.
Glæd dig – du er her alligevel nu!
Meningen er vel at så sine frø,
på en overladt stjerneø.
Gi' os tiden tilbag',
og lad os bruge ethvert timeslag.
Dørene åbne og smilene slidt.
Sådan er landet, jeg gerne vil kalde for mit.

2. Lykken du holder i hænderne nu,
den er vist egentlig min.
Og at du lever og bærer og er,
gør at jeg også kan værne om din;
denne smukkeste disciplin.
Gi' os glæden tilbag',
og lad os leve af dét trylleslag:
Kroppene mange, men styrken er en.
Sådan er landet, der står på de viseste sten.

3. Ser du kun mørke, hvor du vender hen?
Tomhedens sorte protest?
Skyggerne lever kun hvor der er lys.
Husk nu at solsiden klæder dig bedst!
Og i aften, så se mod vest!
Gi' os lyset tilbag'.
Vi vender op på ethvert nederlag.
Lukket bli'r åbnet og støjen bli'r tyst.
Nu skal der danses og elskes, hvor mørket er lyst!

4. Alt hvad vi kom for at give og få:
dele og elske og slå.
Blev på et år, det vi levede på,
fællesskab fødes når JEG bli'r til OS!
Og vi vandrer med Helios.
Gi' os landet tilbag'.
Gi' tolerancen et nyt folkeslag.
Hjertet er åbent og sindet er frit.
Sådan er landet, jeg gerne vil kalde for mit.

Sangen beskriver den følelse, der har lyst ud af jer de seneste måneder, hvor I har vidst, at tiden på Kochs snart var slut.

*Alt hvad vi kom for at give og få
Dele og elske og slå.
Blev på ét år, dét vi levede på.
Fællesskab fødes, når jeg bliver til os.*

Alt hvad der er betydningsfuldt, bliver bedre af at være sammen om det. Jeg hørte et interview med BS Christiansen, hvor han beskrev nødvendigheden af fællesskabet:
Hvis du skal gå hurtigt, skal du gå alene, hvis du skal nå langt, skal du følges med nogen.
Den eneste gevinst, der er ved at gøre noget alene, sagde han, er at det går hurtigere.

Og I behøver ikke gå hurtigt.
Der er en tendens til, at vi hele tiden fortæller hinanden, hvor travlt vi har.
Som Æslet fra Peter Plys der siger:
"Jeg har så meget tid at spilde. Jeg har ikke tid til at stå her og have travlt."

I har ikke så travlt. Det er jeres liv, I snakker om, og livet skal I ikke skynde jer at få overstået. Det er vigtigere, at I når lagt, end at det går hurtigt.

For et par måneder siden var Nils Villemoes på skolen og holde foredrag for hele personalet. Han beskrev det groteske i den tanke sådan:
Forestil jer, at I er inviteret til en fantastisk fest, og når I ankommer, bliver I budt velkommen af én, der siger: Ved I hvad; skal vi ikke lige tage at være lidt effektive, så vi kan få det her overstået.
Hvis de tre borde tager sig af en ret hver, så kan det næste bord lige sørge for at danse i mens, og det sidste bord I kan måske godt begynde at rydde af, så vi kan se at blive færdige.

Nej; -vi skal ikke skynde os. Vi skal give os tid til at være sammen og leve vores liv. Jeres liv er en fest og I skal invitere de andre med.
Fællesskab handler ikke om dem og os, men om at åbne dørene og ville hinanden.

*Dørene åbne og smilene slidt.
Sådan er landet jeg gerne vil kalde for mit.
- Har vi lige sunget.
Sådan et land skal I nu ud og være med til at skabe. Og det ved jeg, at I kan!*

Nu skal I have overrakt jeres afgangsbeviser, udtalelsen og et Kochs-smykke til minde om jeres tid her på skolen.

Jeg håber Kochs-smykket altid vil minde jer om værdien af det forpligtende fællesskab, som er blevet en del af jer, og som I tager med herfra.

Traditionen tro vil jeg rigtig gerne have jeres lærere og 0. klasse til at hjælpe med at overrække afgangsbeviserne.

Overrækkelse

Hjertelig tillykke.

Tusind tak for alt hvad I og jeres forældre har givet skolen gennem de 10 år ved at bidrage til fællesskabet. I har sat jeres præg.

Jeg håber, at I fortsat vil holde kontakten med hinanden. Videreføre fællesskabet og huske at tage ansvar for hinanden.

Husk at I holder hinandens lykke i hænderne.

Jeg synes vi med et Kochs Hurra, 3 lange og 3 korte, skal udbringe et leve for afgangseleverne.

9. årgang længe leve..... HURRA

Inden vi slutter, skal vi også sige farvel til nogle andre.

Der er nogle elever, der flytter skole, tager på efterskole el. lign.

Jeg håber også I tager fællesskabet med jer fra Kochs Skole.

Held og lykke til jer også.

Når vi har sunget den sidste sang, vil der være en reception for 9. klasse, deres forældre og lærere i 10. klasses fællesrum.

Tak for hjælpen i dag til 8. klasse der har sørget for receptionen, til koret og Rie for den dejlige sang og til Asger, Holger og pedellerne der har stillet op.

Den nyeste fællestradition, der er skabt på skolen er Kochs-samling, hvor vi én gang om måneden mødes hele skolen og synger sammen.

Det er allerede blevet en god tradition.

Jeg kan huske, da vi begyndte, sagde jeg, at mit håb var, at vi kunne få en hel masse sange på repertoiret, som vi alle sammen kan lige så godt, som vi kan Alle Børn har ret. Og sådan er repertoire, er vi langsomt ved at bygge op.

Men det ændrer ikke på, at Alle Børn har ret, er en dejlig sang, som er helt fantastisk at synge sammen med jer..

Så nyd nu fællesskabet når vi slutter af med sammen at synge Alle børn har ret.

ALLE BØRN HAR RET

Alle børn har ret
til at vokse op i fred
Alle børn har ret
til et liv i kærlighed
Kunne bo hos sin familie
et sted der er trygt og rart
Alle børn har ret
til at få den bedste start

For os kan verden ikke bare glemme
vi er børn og vi har hver vores egen stemme
Alle børn har ret
til at få den bedste start
Alle børn har ret
til at få den bedste start

Alle børn har ret
til at ha' det lige godt
Alle børn har ret
til at få del i stort og småt
Intet barn behøver at sulte
intet barn skal stå for skud
Alle børn har ret
til at se forskellige ud

For os kan verden ikke bare glemme ....

Alle børn har ret
til at lære om vor jord
Alle børn har ret
til at høre hvad andre tror
Om mennesker i andre lande
og vide hvad som sker
Alle børn har ret
til at lære endnu mer'

For os kan verden ikke bare glemme ....

Tusind tak til alle for i år.
Held og lykke til jer der skal videre. Og på gensyn d. 13. august til alle I andre.
Rigtig god sommer

-/Lisbeth